

**Podhalański Bank Spółdzielczy
w Zakopanem**

Grupa BPS

34-500 Zakopane, ul. Kościuszki 2,
tel.: 18 20 148 25, fax: 18 20 66 960
e-mail: bank@pbszakopane.pl

www.bszakopane.pl

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału**

**Podhalańskiego Banku Spółdzielczego
w Zakopanem**

według stanu na 31.12.2019 roku

Zakopane 2020

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy Podhalańskiego Banku Spółdzielczego w Zakopanem zwanego dalej Bankiem.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
Bank Polskiej Spółdzielczości SA	1 049 104,60	Nie pomniejsza
Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia	5 000,00	Nie pomniejsza

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

II.1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno-proceduralne.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kredytowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Budowa zdywersyfikowanego portfela kredytowego:

1. Ryzyko kredytowe w Banku wynika między innymi z koncentracji która jest efektem ograniczenia działalności Banku do obszaru określonego w Statucie, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
2. Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity

rozwoju akcji kredytowej, w odniesieniu do branż, zabezpieczeń, grup klientów, produktów itp.

3. Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka.

Działania zabezpieczające:

1. Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach:
 - a) ryzyko pojedynczej transakcji,
 - b) ryzyko portfela.
2. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:
 - a) Wdrożenie statystycznych metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców, wykorzystujących dane statystyczne np. GUS dotyczące minimum egzystencji lub średniego miesięcznego wynagrodzenia także dane statystyczne pochodzące z międzybankowych baz danych.
 - b) wdrożenie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych, kredytowanych przez Bank.
 - c) zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T” oraz Rekomendacji „S”,
 - d) przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
 - e) udzielanie pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych na podstawie systemu kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku
 - f) rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów,
 - g) analiza wskaźnika LtV przy kredytach zabezpieczonych hipotecznie,
 - h) analiza ilościowa i jakościowa podmiotów wnioskujących o kredyt.
3. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:
 - a) dywersyfikacja kredytów,
 - b) pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących w Banku.
 - c) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań,
 - d) opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej, z uwzględnieniem analizy ilościowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - e) analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
 - f) wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK).
 - g) ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych.
4. W ramach polityki dotyczącej zabezpieczeń opisanej w Polityce kredytowej Bank zawiera politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
5. W celu ograniczania skutków ryzyka Rada Nadzorcza Banku w niniejszej Strategii zatwierdza

optymalny wskaźnik DtI, który maksymalnie przyjęto na poziomie 80%..

6. Wskaźnik DtI - miara pozwalająca określić, jaką część dochodu kredytobiorca jest w stanie przeznaczyć na spłatę zadłużenia. Wskaźnik DtI w Banku jest wyliczany według wzoru:

$$DtI = \frac{\text{Obciążenia z tytułu kredytów (dotychczasowych i wnioskowanych) + koszty finansowe o charakterze niezbywalnym (czyli spłata długu)}}{\text{Dochód netto}}$$

Działania organizacyjno-proceduralne:

1. Bank zapewnia niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej poprzez wprowadzenie zasady, że osoby opracowujące dane do analizy ryzyka kredytowego nie podejmują decyzji kredytowych. Decyzja kredytowa, która spowoduje znaczące przekroczenie zaangażowania wobec kredytobiorcy wymaga dodatkowo opinii Komitetu Kredytowego. Ocenę ryzyka portfela przygotowuje Zespół Zarządzania ryzykami.
2. Ryzyko kredytowe jako najistotniejszy rodzaj ryzyka w Banku podlega nadzorowi ze strony Prezesa Zarządu. Natomiast nadzór nad działalnością kredytową sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych, co zapewnia rozdzielenie funkcji oceny ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje na poziomie Zarządu.
3. W Banku funkcjonują regulacje wewnętrzne obejmujące zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, które podlegają okresowej weryfikacji.
4. Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są poddawane okresowej ocenie w ramach audytu wewnętrznego przez Komórkę audytu wewnętrznego – odpowiednie komórki Banku Zrzeszającego.
5. Akceptowalny poziom ryzyka kredytowego (apetyt na ryzyko) , w tym ryzyka DEK oraz EKZH został określony w Załączniku do Strategii działania Banku.

Ryzyko płynności

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
- 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce zarządzania ryzykiem płynności oraz w Polityce Handlowej (inaczej w Planie działań marketingowych), stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Odpowiednia struktura aktywów:

1. Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i

obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

3. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
 - a) płynności,
 - b) bezpieczeństwa,
 - c) rentowności.
4. Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności.

Budowa stabilnej bazy depozytowej:

1. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu.
2. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności.
3. Bank bada zachowania rynku, w tym poziom cen w celu utrzymania konkurencyjnej oferty.
4. Bank prowadzi aktywną politykę cenową (polityka stóp procentowych) zapewniającą pozyskanie depozytów.
5. Bank prowadzi działania marketingowe (w tym działania inicjowane w ramach Zrzeszenia) opisane w Strategii działania oraz w Założeniach do planu, mające na celu zwiększanie bazy depozytowej.

Utrzymanie nadzorczych miar płynności:

1. Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy w poszczególnych przedziałach czasowych.
2. Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.
3. Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.
4. Bank systematycznie bada i przestrzega nadzorczych miar płynności określonych w odpowiedniej uchwale Komisji Nadzoru Finansowego.
5. Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością . Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów

Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.

Działania w celu osiągnięcia nadzorczych miar płynności, wynikających z Pakietu CRD IV / CRR:

1. W związku z wejściem w życie Pakietu CRD IV / CRR Bank jest zmuszony do utrzymania / uzyskania od 01 stycznia 2016 r. wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR) na poziomie minimum 0,7.
2. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia UE Bank jest zobowiązany wyliczać wskaźnik pokrycia aktywów wymagających stabilnego finansowania pasywami stabilnymi (NSFR).
3. W celu utrzymania w. wskaźników Bank powinien podjąć następujące działania:
 - a) Weryfikacja metod zarządzania ryzykiem płynności,
 - b) Uzupełnienie regulacji wewnętrznych Banku do wymagań Pakietu CRD IV / CRR,
 - c) Zmiana struktury aktywów poprzez min. zamianę części lokat międzybankowych na papiery skarbowe cechujące się wysoką jakością i stabilnością, zgodnie z załącznikiem nr 3 do Rozporządzenia UE.
 - d) Zmiany w systemie informatycznym i sprawozdawczym.

Działania w celu dostosowania regulacji wewnętrznych Banku do zmian Rekomendacji „P”:

1. Opracowanie zmian do Polityki płynności, ze szczególnym uwzględnieniem opracowania założeń przeprowadzanych testów warunków skrajnych.
2. Uzupełnienie planów awaryjnych, dostosowanych do opracowanych testów warunków skrajnych.
3. Weryfikacja wskaźników charakteryzujących ogólnym profil ryzyka (apetyt na ryzyko),
4. Weryfikacja struktury organizacyjnej pod kątem rozdzielenia zadań związanych zawieraniem transakcji od oceny ryzyka,
5. Inne, wynikające z zaleceń audytu.

Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1)zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2)podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 3)codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce Stóp procentowych oraz w Polityce Handlowej (planie działań marketingowych), stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

1. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na :

- a) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
 - b) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
 - c) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
 - d) przestrzeganiu ustalonych limitów,
 - e) realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:
- a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
 - b) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
 - c) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
 - d) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
 - e) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
 - f) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - g) zmianę strategii kredytowej.
3. Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:
- a) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
 - b) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
 - c) strategię działania i rozwoju Banku,
 - d) marże realizowane na poszczególnych produktach.
4. Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów pozaodsetkowych w przychodach ogółem między innymi poprzez sprzedaż produktów generujących opłaty i prowizje, w tym produktów elektronicznych.
5. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące poziom (profil) ryzyka stopy procentowej są określone w założeniach do planu ekonomiczno – finansowego.
6. Bank w oparciu o przeprowadzane testy warunków skrajnych przeprowadza symulację wyniku finansowego w przyszłości.
7. Bank bada wpływ istotnego wzrostu stóp procentowych na spłacalność kredytów oraz informuje klientów o wzroście ryzyka związanego ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.

Ryzyko walutowe:

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie

przekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

3. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
4. Na rynku walutowym, Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
5. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
6. W ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
7. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut) .
8. Wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku.
9. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez osoby zatrudnione w komórce monitorowania ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.
10. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.
11. Bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca, tj. udział obrotów walutowych w obrotach ogółem Banku nie przekroczy 5%.

Ryzyko operacyjne:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

1. Utrzymanie narażenia Banku na wystąpienie strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą, bezpiecznym dla działania i rozwoju poziomie,
2. Optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia niezależne od jego działań,
3. Wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgłaszania, rejestrowania i analizowania zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz wprowadzania działań zabezpieczających,

Cele szczegółowe to:

1. zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
2. wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
3. zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
4. ochrona informacji poprzez wdrożenie metod ochrony danych osobowych w oparciu o zapisy ustawy o ochronie danych osobowych, RODO oraz zapewnienia bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji, zgodnie z zapisami Rekomendacji „D”,
5. zapewnienie skutecznego systemu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących z nielegalnych źródeł oraz przeciwdziałaniu terroryzmu,
6. zapewnienie bezpieczeństwa płatności elektronicznych.

Zakładany wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych, w celu ograniczenia możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, jako istotnego elementu ryzyka operacyjnego, jest:

1. stałe utrzymywanie właściwego działania systemów zgodnego z bieżącymi wymogami prawa,
2. wprowadzanie zmian w usługach informatycznych dla klientów mających usprawniać ich działanie, a także wprowadzanie nowych funkcjonalności wynikających ze zmieniającego się otoczenia,
3. bieżące aktualizowanie oprogramowania, w tym aplikacji wspomagających zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych,
4. ochrona przetwarzanych danych osobowych poprzez zabezpieczenie infrastruktury informatycznej,
5. monitorowanie zgodności z zaleceniami Rekomendacji D.

Ryzyko wyniku finansowego:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest wypracowanie takiej wielkości zysku, który zagwarantuje stały wzrost funduszy własnych, dostosowany do poziomu podejmowanego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem wyniku finansowego jest elementem zarządzania ryzykiem biznesowym i obejmuje proces planowania, w tym planowania wieloletniego (strategia działania) oraz monitorowania wykonania planu.

Realizacja celu strategicznego w zakresie ryzyka biznesowego (w tym wyniku finansowego) odbywa się poprzez podejmowanie następujących działań:

1. Angażowanie się Banku w lokalny rozwój poprzez współpracę z klientami i jednostkami samorządu terytorialnego,
2. Analiza potrzeb klientów i rozpoznanie możliwości ich zaspokajania,
3. Analiza konkurencji w zakresie rozwoju oferty oraz polityki cenowej,

4. Dostosowanie oferty produktowej oraz cenowej do oczekiwań klientów,
5. Zapewnienie konkurencyjności cen oferowanych produktów,
6. Elastyczność w zakresie konstrukcji produktów oraz negocjowania cen,
7. Prowadzenie działań promocyjnych i reklamowych, w tym współpraca z Bankiem Zrzeszającym, udział w lokalnych imprezach,
8. Optymalizacja kosztów poprzez między innymi automatyzację procesów obsługi klienta oraz procesów sprawozdawczych.

Informacja o stopniu realizacji planów ekonomiczno - finansowych oraz strategicznych jest okresowo raportowana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej.

Ryzyko kapitałowe:

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I, Tier podstawowy I i TIER II.
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE.
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kapitałowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Struktura funduszy własnych:

1. Fundusze własne banku obejmują sumę:
 - 1) kapitału Tier I oraz;
 - 2) Kapitału Tier II.
2. Uznany łączny kapitał to suma:
 - 1) kapitału Tier I oraz;
 - 2) Kapitału Tier II, którego wysokość nie przekracza 1/3 kapitału Tier 1.

Kapitały wysokiej jakości:

1. Kapitał podstawowy Tier I
2. Kapitał Tier I

Kapitał założycielski: Kapitał Tier I, pomniejszony o fundusz ogólnego ryzyka.

Poziom funduszy własnych:

1. Od 01 stycznia 2014 r. Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.

2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych banku na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
 - 2) oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR..
3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 13,50%, oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 11,5%.
4. W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej poziomu 13,50%, bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.
5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności banku.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa bank.
7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR .
8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:
 - 1) Wzrost funduszu zasobowego z tytułu odpisu całego zysku za 2019 r.,
 - 2) Analiza zasad tworzenia wymogów kapitałowych,
 - 3) Zmiana struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,
 - 4) Zmiana struktury aktywów na bardziej dochodowe,
 - 5) Sprzedaż części portfela kredytowego.

Ww. działania mają za zadanie osiągnięcie wskaźników na poziomie określonym w załączniku do Strategii działania.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej,
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów

kapitałowych) na wskaźnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.

4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci bądź nadwyżki ponad wymagalny minimalny wskaźnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe. Zasady tworzenia wymogów kapitałowych zawiera Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej.
3. W Polityce kapitałowej Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Radzie Nadzorczej, która dokonuje oceny adekwatności kapitałowej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono jednocześnie:
7. więcej niż 10% uznanych kapitałów Banku,
8. 10% uznanych kapitałów tych podmiotów.
9. Przekroczenie limitów, o których mowa w ust. 5 wymaga przeprowadzenia dodatkowych analiz, które winny obejmować wpływ na przestrzeganie limitów koncentracji oraz na wysokość wskaźnika kapitałowego i wraz z wnioskami wymagają zatwierdzenia przez Zarząd Banku.

10. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczonego wewnętrznego wymogu kapitałowego winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie nie niższym niż 13,50%, dążenie do poziomu 13,50%, zgodnie ze wskazaniem KNF oraz pozostałych współczynników kapitałowych na poziomie: kapitału Tier I wynosi 11,50%
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, przyjmując kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzane przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidendowej.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 13,50%;
 - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
 - a) fundusz udziałowy: maksimum 30%,
 - b) pozostałe fundusze łącznie: minimum 70%;
 - 3) przeznacza co najmniej 70% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią rozwoju banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną,
 - e) funkcjonowaniem w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej;
 - 4) dąży do uzyskania takiej struktury funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 5% funduszu udziałowego, nie przekroczyła 30% funduszu udziałowego banku;
 - 5) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie od minimum 7% do maksymalnie 10% uznanego kapitału banku;
 - 6) ogranicza zaangażowanie kapitałowe w kapitałowe instrumenty finansowe, które nie są kwotowane na aktywnych rynkach do poziomu maksymalnie 10% uznanych kapitałów banku.

Bank przeprowadza kapitałowe testy warunków skrajnych oraz opracowuje kapitałowe plany awaryjne, opisane w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Komitet kredytowy,
4. Zespół Zarządzania Ryzykami,
5. Komórka ds. zgodności,
6. Audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
7. Pozostali pracownicy Banku.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Zespół Zarządzania Ryzykami.

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania bankiem i obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. Strategie, polityki, procedury i plany,
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej,
4. Proces regularnego przeglądu i oceny działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

II.2. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

Rodzaj ryzyka	Wartość % w stosunku do funduszy własnych
Ryzyko kredytowe	19,61%
Ryzyko operacyjne	3,54%

II.3. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku sprawują następującą ilość funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu:

	<i>Liczba funkcji w zarządzie innego podmiotu</i>	<i>Liczba funkcji w radzie nadzorczej innego podmiotu</i>
Łukaszczyk Maria	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Skóbel Stanisława	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Łukaszczyk Ziemowit	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Sichelska Halina	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Majewski Jan	Nie dotyczy	Nie dotyczy

GasienicaMracielnik Anna	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Bafia Krystyna	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Chramiec-Głąbik Janina	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Czernik Stanisława	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Delkowska Maria	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Gut-Kominek Stanisław	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Kassowski Jan	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Marduła Sobala Zofia	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Skupień Władysław	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Szczupalska Anna	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Majewski Jan	Nie dotyczy	Nie dotyczy
GasienicaMracielnik Anna	Nie dotyczy	Nie dotyczy

II.4. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia różnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Polityka zapewnienia odpowiedniości w Zarządzie Banku oraz Polityka zapewnienia odpowiedniości w Radzie Nadzorczej Banku stanowi załącznik do niniejszej Informacji.

II.5. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- Komitet Kredytowy, który spotyka się w miarę potrzeb.
- Komitet Audytu, wyłoniony z Rady Nadzorczej, który spotyka się raz w kwartale.

II.6. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka, w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji / apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
- wyniki kontroli zewnętrznych i wewnętrznych,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka,
- 5) ocenę skuteczności i adekwatności zarządzania ryzykiem.

Co do zasady raporty dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

III. Fundusze własne

III.1. Budowa funduszy własnych

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		KWOTA W DNIU UJAWNIEŃ
		390 293,00
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	14 475 895,00
		50 000,00
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust3, i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	108 630,00
	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	15 024 818,00
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne		
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-9 500,00
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art.467 i 468;	0,00
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-250 670,00
29	Kapitał podstawowy Tier I	15 015 318,00
45	Kapitał Tier I	15 015 318,00
59	Łączny kapitał	15 015 318,00
60	Aktywa ważone ryzykiem	43 436 984,00
Współczynniki kapitałowe		
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	34,57%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	34,57%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	34,57%

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

III.2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Fundusze własne Banku stanowi kapitał podstawowy Tier I. Bank nie posiada kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.

W skład kapitału podstawowego Tier I wchodzi:

Kapitał rezerwowy, odpowiednio fundusz zasobowy,

Fundusz udziałowy, zaliczany do funduszy własnych Banku na zasadach „praw nabytych”, jest amortyzowany zgodnie z pismem KNF z dnia 3 grudnia 2013r. znak: DBS/DBS_W5/7177/16/52/2013. KBS według następujących zasad:

1. Podstawę obliczeń stanowi kwota udziałów opłaconych przez członków Banku według stanu na 31 grudnia 2011r,
 - Kwota, o której mowa w ppkt 1 pomniejszona została o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów które były wpłacone do 31.12.2011r,
 - Każdego roku, począwszy od początku 2014r, kwota ustalona zgodnie z ppkt1 oraz ppkt 2 jest amortyzowana odpowiednio: 20% w 2014r, po 10% od 2015r do 2021r oraz jednorazowo 10% w dniu 01.01.2022r
2. Kapitał podstawowy Tier I pomniejszony jest o :
 - Wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,
 - Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I

Niezrealizowane zyski i straty na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w funduszach własnych w sposób następujący: niezrealizowane straty są uwzględniane w kapitale Tier I w wysokości 100%, natomiast niezrealizowane zyski są uwzględniane w kapitale Tier I w wysokości 100% (korekty regulacyjne).

III.3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II

Bank nie posiada kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.

IV. Wymogi kapitałowe

IV.1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) walutowego, w oparciu o metodę de minimis,
- d) Koncentracji zaangażowania w akcje i udziały w podmiotach spoza sektora finansowego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku); dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 8,00%)

Na datę sporządzenia informacji relacja ta wynosiła 0,00%.

W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

IV.2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem</i> <i>tys. zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy</i> <i>tys. zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,00	0,00
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3 840,36	307,23
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego		
ekspozycje wobec instytucji	197,34	15,78
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	8 306,48	664,52
ekspozycje detaliczne	1 065,88	85,27

ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	19 151,01	1 532,08
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania		
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania		
ekspozycje kapitałowe	1 054,11	84,33
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem		
inne pozycje	3 182,22	254,58
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe	36 797,40	2 943,79

IV.3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
• kredytowe	2 943
• operacyjne	531
• walutowe	
RAZEM	3474

V. Ryzyko kredytowe

V.1. Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

V.2. Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym kategorie istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

<i>Kategoria ekspozycji</i>	<i>wartość tys. zł</i>	<i>Czy kategoria jest istotna tak/nie</i>
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	19201,81	Tak
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	15273,60	Nie
ekspozycje detaliczne	1484,75	Nie
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	24146,84	Tak
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	Nie

przy czym przyjmuje, że kategorie ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne kategorie ekspozycji.

V.3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank nie dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na regiony geograficzne.

V.4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

<i>Branża</i>	<i>wartość tys. zł</i>	<i>Czy branża jest istotna tak/nie</i>
Rolnictwo	6 339	TAK
Budownictwo	2 881	TAK
Handel hurt.i detal.	2 422	TAK
Hotele i restauracje	12 009	TAK
Transport	2 202	TAK
Ochrona zdrowia i pomoc społ.	234	NIE
Administracja publiczna "E"	19 196	TAK
Produkcja	862	NIE
Razem:	46 145	
Osoby prywatne	7 079	TAK
Inne (nie posiadające PKD)	239	NIE
Razem wartość nominalna	53 463	

przy czym przyjmuje, że branża, która stanowi przynajmniej 10.% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych jest istotna.

V.5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł</i>
do 1 miesiąca	2485
1 – 3 miesiący	1962
3 – 6 miesiący	5631
6 – 12 miesiący	8309
1 rok – 3 lat	13856
3 lata – 5 lat	12310
5 lat – 10 lat	13826
10 lat – 20 lat	2196
powyżej 20 lat	0

V.6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

<i>Kategoria</i>	<i>Saldo początkowe</i>		<i>Saldo końcowe</i>	
	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>
<i>Poniżej standardu</i>	20	0	0	0
<i>Wątpliwe</i>	0	0	0	0
<i>Stracone</i>	0	0	0	0

V.7. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

Na dzień 31.12.2019 brak ekspozycji restrukturyzowanych

V.8. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

		Kwota nominalna	
		Ekspozycje obsługiwane	
		Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni
1	Kredyty i zaliczki	152544	0
2	Banki centralne	0	0
3	Instytucje rządowe	19196	0
4	Instytucje kredytowe	94382	0
5	Inne instytucje finansowe	389	0
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	4310	0

7	W tym MŚP	4310	0
8	Gospodarstwa domowe	29957	0
9	Dłużne papiery wartościowe	18025	0
10	Banki centralne	0	0
11	Instytucje rządowe	18025	0
12	Instytucje kredytowe	0	0
13	Inne instytucje finansowe	0	0
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0
15	Łącznie	170569	0

Ekspozycje nieobsługiwane nie wystąpiły na 31.12.2019

V.9. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna		Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Otrzymane zabezpieczenia i gwarancje finansowe	
	Ekspozycje obsługiwane	Ekspozycje nieobsługiwane	Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy	Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych	
1	Kredyty i zaliczki	152544	0	49	0	0
2	Banki centralne	0	0	0	0	0
3	Instytucje rządowe	19196	0	0	0	0
4	Instytucje kredytowe	94382	0	0	0	0
5	Inne instytucje finansowe	389	0	0	0	0
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	4310	0	0	0	0
7	W tym MŚP	4310	0	0	0	0
8	Gospodarstwa domowe	29957	0	49	0	0
9	Dłużne papiery wartościowe	18025	0		0	0
10	Banki centralne	0	0	0	0	0
11	Instytucje rządowe	18025	0	0	0	0
12	Instytucje kredytowe	0	0	0	0	0
13	Inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0	0
15	Ekspozycje pozabilansowe	7112	0	0	0	0
16	Łącznie	177681	0	49	0	0

V.10. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

Nie wystąpiły w 2019 roku

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

- 1) tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych [tys. Zł]</i>
Hipoteka na nieruchomości	103,25

- 2) wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem – w zakresie zamiany wagi ryzyka kontrahenta na wagę ryzyka zabezpieczenia lub stosowania preferencyjnej wagi ryzyka 35%:
Bank nie stosuje preferencyjnej wagi ryzyka 35%

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank nie wykorzystuje ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI dla potrzeb wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem.

VIII. Ryzyko rynkowe

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka walutowego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 0,00 tys.zł.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 531 tys.zł.

X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na:</i> <ul style="list-style-type: none"><i>zyski</i><i>kapitałowe</i><i>zamiar</i><i>strategiczny</i>	<i>Zasady wyceny</i>
Akcje Banku Zrzeszającego	zamiar strategiczny	według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z

		<i>tytułu trwałej utraty wartości</i>
Udział w SSOZ	zamiar strategiczny	jw

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych: - nie wystąpiły

Kwota zrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi: 0,00zł

Kwota niezrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi 0,00zł

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Przez pojęcie ryzyka stopy procentowej rozumieć należy niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian zewnętrznych (rynkowych) stóp procentowych na wyniki finansowe oraz w konsekwencji na kształtowanie się poziomu funduszy własnych Banku. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku realizowane jest dla czterech podstawowych kategorii ryzyka stopy procentowej:

1. ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – wyraża się w zagrożeniu przychodów odsetkowych Banku w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie, powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek i jest rezultatem różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów i pasywów, a także zobowiązań pozabilansowych. Wynika to z posiadania przez Bank aktywów i pasywów o różnych okresach przeszacowania stóp procentowych. Dla instrumentów o zmiennym oprocentowaniu, termin przeszacowania jest zbieżny z najbliższym, prawdopodobnym (możliwym) terminem zmiany ich oprocentowania, dla instrumentów o stałej stopie procentowej jest to termin wymagalności / zapadalności.
2. ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, nawet w sytuacji gdy instrumenty te mają jednakowe okresy przeszacowania,
3. ryzyko opcji klienta – wynika z wpisanych w produkty bankowe opcji klienta, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Instrumenty zawierające opcje klienta obejmują kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem części lub całości kredytu oraz różnego typu depozyty, pozwalające deponentom wycofać środki w dowolnym momencie. Opcje klienta są na ogół realizowane, gdy stanowi to korzyść dla ich posiadacza i nie jest korzystne dla sprzedającego opcje,

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej prowadzone jest w ramach obowiązującej Strategii zarządzania ryzykiem oraz Polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej, określających w szczególności dopuszczalny poziom narażenia na ryzyko stopy procentowej. Bank posiada ponadto, przyjętą uchwałą Zarządu Banku Instrukcję zarządzania ryzykiem stopy procentowej, która określa zasady postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia limitów, obejmujące m.in. zasady informowania organów Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych oraz wskazujące komórki odpowiedzialne za podjęcie działań ograniczających narażenie na ryzyko do akceptowalnych poziomów.

Pomiar ekspozycji na ryzyko stopy procentowej dokonywany jest z wykorzystaniem:

1. analiz luki niedopasowania terminów przeszacowania;
2. symulacji możliwego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku;
3. analiz luki ryzyka bazowego i ryzyka opcji klienta;
4. analiz wpływu zmiany stóp procentowych na wartość kapitału Banku;

Z punktu widzenia udziału w wyniku odsetkowym i funduszach własnych Banku, za najistotniejsze w działalności Banku należy uznać ryzyko terminów przeszacowania i ryzyko bazowe.

Wyniki pomiarów ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym na 31.12.2019.

1. Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania:

Wyliczona została zmiana wyniku odsetkowego na 31.12.2019. Wyliczenia dokonano na podstawie luki stopy procentowej biorąc do wyliczenia:

- kwotę luki w poszczególnych okresach przeszacowania,
- zmianę stóp procentowych o 0,5%, 1% i 2% ,
- okres 360 dni.

Zmiana stóp procentowych o 0,5%,zmiana wyniku 4 758,06; zmiana wyniku / fundusze własne 0,0317%

Zmiana stóp procentowych o 1% , zmiana wyniku 9 516,11 zmiana wyniku / fundusze własne 0,0634%

Zmiana stóp procentowych o 2% Zmiana wyniku 19 032,22 zmiana wyniku / fundusze własne 0,1268%

W analizie luki przeszacowania wyliczona została również zmiana wyniku odsetkowego w poszczególnych przedziałach czasowych (aktywa i pasywa przyjęte wg terminów zapadalności / wymagalności).

W przypadku szokowej zmiany o 2 p.p.-71 981,53 zł. Udział zmiany dochodu odsetkowego o 2 p.p. w dochodzie w skali 12 miesięcy kształtuje się na poziomie 2,40 %. Udział zmiany dochodu w funduszach własnych 0,48%

2. Ryzyko bazowe:

Badanie luki stopy procentowej wyznaczającej ryzyko bazowe polega na sporządzeniu załącznika analizującego aktywa i pasywa w podziale na rodzaje oprocentowania oraz przedziały czasowe i wylicza się zmianę wyniku odsetkowego według prognozowanych zmian stóp procentowych o szokową stawkę 2 p.p i tak :

- dla pozycji ze średnim oprocentowaniem powyżej 2% - spadek o 2 p.p.
- dla lokat własnych pomimo iż w chwili obecnej oprocentowane są poniżej 2% - spadek o 2 p.p.
- dla pozycji ze średnim oprocentowaniem poniżej 2% - bez zmian.

Wyliczenie na 31.12.2019r:

	zmiana stóp procentowych o 1 p.p	zmiana stóp procentowych o 2 p.p
Łączna zmiana dochodu w skali roku	749 202,76 zł	1 498 405,52 zł
Dochód odsetkowy w skali roku przy założeniu że nie nastąpi zmiana stóp procentowych	2 997 575,80 zł	2 997 575,80 zł
Udział zmiany dochodu w dochodzie j.w.	24,99 %	49,99 %
Fundusze własne	15 015 317,62 zł	15 015 317,62 zł
Udział zmiany dochodu w funduszach własnych	4,99 %	9,98 %

Zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych:

Bank w okresach miesięcznych dokonuje analizy narażenia na ryzyko natychmiastowych i stopniowych zmian stóp procentowych (50 i 100 punktów bazowych) oraz testując skrajne warunki, które obejmują zmiany poziomu stóp procentowych w wysokości 200 punktów bazowych. Przy konstruowaniu założeń testów warunków skrajnych, bank uwzględnia czynniki wewnętrzne (jak np . struktura bilansu pod kontem terminów przeszacowania, jak i (ogólny poziom stóp procentowych).

Wyniki testów warunków skrajnych wskazują, że potencjalne straty z tytułu ryzyka stopy procentowej mają pokrycie w funduszach własnych alokowanych na to ryzyko.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez system limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku. Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są

przez Zespół Zarządzania Ryzykami . Każdorazowe przekroczenie limitu skutkuje opracowaniem informacji w tym zakresie dla Zarządu Banku. W 2019 r limity dla ryzyka stopy procentowej, zdefiniowane w strategii, polityce i instrukcji zarządzania tym ryzykiem, były przestrzegane.

W związku z niewystępowaniem aktywów o nieokreślonym terminie zapadalności, Bank nie określa zasad ograniczania tego ryzyka po stronie aktywnej bilansu.

W pasywach do pozycji o nieokreślonym terminie wymagalności zalicza się:

1. środki na rachunkach bieżących podmiotów gospodarczych,
2. środki na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych osób fizycznych,
3. środki na rachunkach bieżących jednostek samorządu terytorialnego.

Bank ogranicza ryzyko związane z możliwością nadmiernego odpływu środków o nieokreślonym terminie wymagalności, poprzez świadczenie kompleksowych usług związanych z obsługą rachunków bieżących.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

XII. Polityka wynagradzania

Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko Banku stanowi załącznik do niniejszej Informacji.

XIII. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności - zagrożenie utrzymania zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania wszelkich zobowiązań Banku, w toku normalnej działalności Banku i sytuacjach dających się przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Celem podstawowym Banku w zarządzaniu płynnością jest zapewnienie i utrzymanie zdolności Banku do wywiązania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności i rentowności kapitałów własnych. W realizacji tego celu za szczególnie istotne uznaje się dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów długoterminowych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym w szczególności nadzorczych miar płynności - wynikających z Uchwały nr 386/2008 KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz wskaźnika LCR określonego w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r., uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez analizę struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych pod kątem stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości. Bezpieczeństwo Banku jest zapewnione poprzez utrzymywanie płynnych rezerw oraz właściwej struktury terminowej i jakościowej całego bilansu.

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami i specyfiką działalności, składają się następujące czynności:

1. identyfikacja ryzyka polegająca na określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
2. pomiar ryzyka polega na wyznaczaniu poziomu płynności
3. zarządzanie ryzykiem polega na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, na zarządzaniu nadwyżkami środków finansowych oraz na planowaniu działań
4. monitorowanie polega na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka, to jest poprzez:
 - a) codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w Banku Zrzeszającym, umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków,
 - b) codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów,
 - c) codzienne wyznaczanie i monitorowanie nadzorczych norm płynności,
 - d) wyznaczanie osadu we wkładach deponowanych przez klientów,
 - e) utrzymywanie odpowiedniego poziomu gotówki w kasach Banku dokonując -w ramach potrzeb - zasileń bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki oraz
 - f) kontrolę limitów nadzorczych
 - g) analizę luki płynności w okresach miesięcznych.
 - h) utrzymywanie zróżnicowanego portfela depozytów w kategoriach terminów i klientów
 - i) wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego, w tym finansowania kredytów o terminach zapadalności powyżej 10 lat,
 - j) analizę stopnia zrywalności i odnawialności depozytów terminowych,
 - k) analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej,
 - l) analizę scenariuszy sytuacji kryzysowych.
5. raportowanie obejmuje cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach.

Polityka zarządzania płynnością finansową Banku uwzględnia zasady i normy określone w regulacjach wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego. W procesie zarządzania płynnością finansową Banku istotne jest skorelowanie akcji kredytowej ze stabilnym wzrostem bazy depozytowej.

Funkcję zarządzania płynnością sprawuje w Banku Zarząd, podejmujący wszystkie decyzje w zakresie zarządzania ryzykiem płynności. Za monitorowanie poziomu środków finansowych Banku odpowiedzialny jest Główny Księgowy Banku a za alokację nadwyżek Zespół finansowo-księgowy. Identyfikacja, pomiar, kontrola i raportowanie ryzyka płynności przypisana jest do Zespołu Zarządzania Ryzykami.

Bank wykorzystuje w analizie ryzyka płynności następujące wskaźniki:

Bank wyznacza limity operacyjne na:

- obligo kredytowe / suma bilansowa
- kredyty długoterminowe / kapitały
- kredyty długoterminowe / obligo kredytowe
- kredyty w r-kach bieżących/obligo kredytowe
- kredyty / depozyty terminowe

- aktywa płynne / aktywa netto
- zobowiązania pozabilansowe / obligo kredytowe
- lokaty terminowe / aktywa oprocentowane
- aktywa płynne / depozyty niestabilne
- depozyty stabilne / depozyty ogółem
- luka płynności do 1 m-ca
- luka płynności pow. 1m-c do 3 m-cy
- luka płynności pow. 3m-c do 6 m-cy
- luka płynności pow. 6m-c do 12 m-cy
- luka płynności pow. 1 rok 3 lat
- luka płynności pow. 3 lat- 5 lat
- luka płynności pow. 5 lat

Bank ustala apetyt na ryzyko (tolerancję na ryzyko) na następujące wskaźniki:

- a. M1
- b. M2
- c. Udział środków płynnych w sumie bilansowej
- d. LCR
- e. NSFR
- f. Poziom nadwyżki płynności
- g. Wskaźnik płynności bieżącej (1M)

Wskaźniki wczesnego ostrzegania są wykorzystywane w scenariuszach testów warunków skrajnych i należą do nich: M1,

Sprawozdanie z ryzyka płynności jest sporządzane miesięczne dla Zarządu, kwartalnie dla Rady Nadzorczej i obejmuje: płynność natychmiastową, płynność bieżącą, wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR), wskaźnik dźwigni finansowej, zarządzanie aktywami, zarządzanie pasywami, badanie stabilności, badanie zrywalności i odnawialności depozytów oraz przedterminowych spłat kredytów, koncentracja zaangażowania aktywno-pasywnego banku, analiza luki płynności, analiza wskaźników ekonomicznych dotyczących płynności Banku, analiza limitów zarządzania płynnością, testy warunków skrajnych, scenariusze sytuacji kryzysowej, symulacja scenariusza awaryjnego. Weryfikacja założeń testów warunków skrajnych, planów awaryjnych i przyjętych limitów oraz pogłębiona analiza płynności długoterminowej sporządzane są w okresach rocznych.

Informacje dotyczące pozycji płynności Banku

1. Podstawowym źródłem finansowania aktywów Banku są środki pozyskane od pomiotów niefinansowych. Na dzień 31.12.2019r. stanowiły one 73,73% aktywów. Środki instytucji rządowych i samorządowych finansowały aktywa w 16,31%, a kapitały własne w 8,67%.
2. Na koniec grudnia 2019r baza depozytowa wzrosła w stosunku do stanu na koniec 2018 roku o 26,98%. Baza depozytowa ukształtowała się na poziomie 155.881 tys. zł, w tym depozyty stabilne stanowiły 106.609 tys. zł., tj. 68,39%.
3. Kredyty kształtowały się na poziomie 53.463 tys. zł i w 100% były pokryte depozytami stabilnymi. Nadwyżka depozytów ogółem nad kredytami wynosiła 102.418 tys. zł.
4. Relacja kredyty/depozyty wykazywała wahania od 39,86% do 34,30%. Na koniec 2019.r relacja obligo kredytowego do stanu depozytów wynosiła 34,30%, a do depozytów stabilnych 50,15%.

5. Ze struktury podmiotowej wynika, że bazę depozytową tworzyły głównie depozyty osób prywatnych, które na koniec 2019r stanowiły 53,74% i budżetu terenowego i budżetu państwa - 18,11%. Depozyty przedsiębiorców indywidualnych stanowiły -10,37%, przedsiębiorstwa i spółki prywatne, spółdzielnie 10,23% , rolników – 6,05%, Inst. niekomercyjne działające na rzecz gosp. domowych- 1,50%.
6. W strukturze depozytów dominowały depozyty bieżące, które na dzień 31.12.2019r. stanowiły 52,68% depozytów ogółem. Depozyty terminowe stanowiły 47,32% depozytów ogółem. Ryzyko płynności wynikające z dużego udziału depozytów bieżących jest kompensowane wysokim wskaźnikiem osadu, a także wysokim udziałem aktywów płynnych w aktywach ogółem.
7. W bazie depozytowej nie występuje nadmierna koncentracji depozytów. Duże depozyty stanowiące sumę wszystkich depozytów przyjętych od jednego deponenta powyżej 1 % bazy depozytowej podmiotów niefinansowych, ukształtowały się na poziomie 17.896 tys. zł.
8. W bazie depozytowej utrzymywała się niska zrywalność, a wysoka odnawialność depozytów terminowych.
9. Bank dysponuje stabilną bazą depozytową. Wyliczony na dzień 31.12.2019r. osad dla podmiotów niefinansowych wynosił dla depozytów bieżących 41 436tys zł, depozytów terminowych 58 545tys.zł. Współczynnik osadu łącznie 76,07%
10. Zarządzając ryzykiem płynności Bank utrzymuje odpowiednią nadwyżkę płynności, złożoną z łatwo zbywalnych aktywów, w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z ryzykiem płynności oraz utrzymywał odpowiedni poziom aktywów płynnych, pozwalający na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych Banku. W skład aktywów płynnych utrzymywanych przez Bank wchodzi łatwo zbywalne i o niskim stopniu ryzyka obligacje skarbowe, oraz lokaty składane w Banku Zrzeszającym z terminem do 1 miesiąca. Na koniec 2019 roku aktywa płynne w kwocie 79.585 tys. zł stanowiły 45,97% aktywów netto ogółem i w całości pokrywały depozyty niestabilne oraz duże depozyty.
11. Bank przez cały 2019 rok posiadał łatwy dostęp do wystarczającej ilości źródeł finansowania, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na środki ze strony klientów (deponenti i kredytobiorcy), w tym finansowania w ciągu dnia operacyjnego w formie limitu debetowego w rachunku bieżącym w wysokości 0,9 mln zł, w ramach przyznanego przez Bank BPS S.A. limitu lokacyjnego na kwotę 5 655tys. zł.
12. Bank nie jest uzależniony od kredytów i pożyczek międzybankowych.
13. Bank analizował poziom stabilności źródeł finansowania oraz monitorował kształtowanie się zapadalności aktywów i pasywów w poszczególnych horyzontach czasowych, w celu weryfikacji kwoty dostępnego finansowania w przedziałach czasowych.
14. Bank monitorował kształtowanie się wskaźników stanowiących wyznaczniki pozycji płynności tj. współczynniki płynności, wskaźniki zabezpieczenia płynności, wskaźniki stabilności bazy depozytowej, wskaźniki finansowania aktywów na tle ich wartości progowych. W 2019r wskaźniki te kształtowały się na bezpiecznych poziomach zapewniających utrzymanie płynności finansowej Banku.
15. Nie wystąpiły przekroczenia nadzorczych miar płynności. Bank codziennie spełniał nadzorcze normy płynności oraz wymóg w zakresie minimalnego poziomu wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnik LCR). Wewnętrzne limity ostrożnościowe ograniczające ryzyko płynności były przestrzegane, a ich wykorzystanie kształtowało się na bezpiecznym poziomie. Współczynnik

udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem wynosił na dzień 31.12.2019 0,52 a współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi 4,10.

16. Wskaźnik LCR stanowiący wskaźnik pokrycia przez aktywa płynne wypływów płynności netto w warunkach skrajnych przez okres 30 dni kalendarzowych, wyliczony w Banku na dzień 31.12.2019r wyniósł 140,62%. Nadzorczy wymóg pokrycia wypływów netto w 2019r wynosił 100%.
17. Bank posiada plan awaryjny utrzymania płynności, który określa strategię i tryb postępowania w przypadku niedoborów płynności w sytuacjach awaryjnych opisanych scenariuszami warunków skrajnych, a także pozwala na uzyskanie zdolności do kompensacji niedoborów w dłuższym horyzoncie czasu.
18. Bank jest obciążony ryzykiem płynności wynikającym z finansowania kredytów długoterminowych depozytami krótkoterminowymi i średnioterminowymi. Jednak sytuacja w obszarze płynności finansowej była stabilna i nie stwarzała zagrożenia dla terminowej spłaty zobowiązań. Bank spełniał nadzorcze miary płynności i posiadał wystarczający poziom aktywów płynnych. Wskaźnik płynności aktywów oraz stopień zabezpieczenia pasywów niestabilnych aktywami płynnymi kształtowały się na wysokich bezpiecznych poziomach. Baza depozytowa charakteryzowała się dużą stabilnością. Akcję kredytową w pełni zabezpieczał wolumen depozytów stabilnych.
19. Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego / Depozytu Obowiązkowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego, / Depozytu Obowiązkowego.
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,

- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego // Depozytu Obowiązkowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Kształtowanie się luki płynności na 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	a vista	Pow.1 dnia do 7 dni	Powyżej 7 dni do 1 m-ca	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	Powyżej 6 m-ca do 12 m-cy
Aktywa ogółem wg terminów zapadalności	15060	28876	38042	21777	7723	5020
Pasywa ogółem wg terminów zapadalności	45739	4698	11925	12153	18304	14169
Luka płynności	-30678	24178	26117	9624	-10581	-9149
Luka płynności skumulowana	-30678	-6500	19617	29241	18660	9511
Wskaźnik luki	0,33	6,15	3,19	1,79	0,42	0,35
Skumulowany wskaźnik luki	0,33	0,87	1,31	1,39	1,20	1,09

MIARY PŁYNNOŚCI	Wartość minimalna	Wartość na dzień 31.12.2019r.
M1	0,20	0,52
M2	1,00	4,10

XIV. Dźwignia finansowa

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych

poniższych kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności poniższych kapitał podstawowy Tier I;

- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni (w tys. zł)

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	173 132
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	1 827
7	Inne korekty	-10
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	174 949

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	173 132
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-10
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	173 122
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	7 112
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	5 285
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	1 827
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	15 015
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	174 949
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	8,58%

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów	165 921

	pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłącznych) w tym:	
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	165 921
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	21 243
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	19 202
EU-7	Instytucje	91 683
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	22 578
EU-9	Ekspozycje detaliczne	1405
EU-10	Przedsiębiorstwa	9810
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	7200

4. Informacje jakościowe

1	<i>Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej</i>	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	<i>Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni</i>	W roku 2019 wpływ na wskaźnik dźwigni miała głównie wielkość Aktywów Banku

XV. Kontrola wewnętrzna

1. Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).
 - 1) Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
 - 2) Na drugą linię obrony składa się:
 - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
 - komórka do spraw zgodności,
 - 3) Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
 - 4) Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio

stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

2. Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:
 - 1) Pierwsza linia obrony –projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
 - 2) Druga linia obrony:
 - a) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
 - b) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
 - c) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
 - d) matrycę funkcji kontroli,
 - e) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
 - f) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
 - 3) Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.
3. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
4. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
5. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada komórka do spraw zgodności.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania)

Aktywa	Wartość bilansowa aktywów obciążonych (w tys.zł)	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych (w tys.zł)
Kredyty na żądanie	0	23482
Instrumenty udziałowe	0	1 054
Dłużne papiery wartościowe	0	18 025
w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	18 025
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	124415
w tym: kredyty hipoteczne	0	22 578
Inne aktywa	0	6 156
Aktywa instytucji zgłaszającej	0	173132

Zabezpieczenia otrzymane

Aktywa	Wartość godziwa otrzymanego zabezpieczenia otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które mogą zostać obciążone (w tys.zł)	Wartość nominalna otrzymanego zabezpieczenia otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które nie mogą zostać obciążone (w tys.zł)
Kredyty na żądanie	0	0
Instrumenty udziałowe	0	0
Dłużne papiery wartościowe	0	0
w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	56 922
Inne zabezpieczenia otrzymane	0	
Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję sprawozdającą	00	56 922
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0

30.08.2020r.

**Podhalański Bank Spółdzielczy
w Zakopanem**